

گزارش مطالعات میدانی از چند معبد در ژاپن

جمشید جمشیدی

معبد بزرگ سومی یوشی

住吉大社

معبد بزرگ سومی یوشی از یک تاریخ 1800 ساله برخوردار است. این معبد که عبادتگاه آئین شینتو، آئین ژاپن باستان، سال ها قبل از ورود آئین بودیسم به این کشور است سه خدا در آن اجلاس دارند تا حاجات عابدین را جواب گو باشند. مردم اعتقاد دارند که خدای اصلی¹ در این معبد خدای دریاهاست و نقش بزرگی در آرامش بخشیدن به دریا و سفرهای دریائی دارد. دیگر خدایان در رونق بخشی به کشاورزی و ادای سرودهای ژاپنی یآوری دهنده هستند . در کتاب استوره های ژاپنی کوچی کی² این گونه حکایت شده است که ایزانگی³ پس از دیدار با

1 住吉大神 = sumiyoshi-ookami = در نمایشگاهی که در موزه هنرهای اوساکا برقرار بود مجسمه این خدا به نمایش گذاشته شده بود

2 古事記 = Kojiki کتاب حکایات اساطیر ژاپن که در قرن هفتم میلادی به تحریر درآمده است.

3 いざなぎ = Izanagi — ایزانگی (مرد) به همراه همسرش ایزانامی (زن) زوجی بودند که در استوره مجمع الجزایر — ایزانگی³ پس از دیدار با خدای دریاهاست که به جهت حرف نشنونی و شیطننت زیاد از آسمان به روی زمین پرتاب می شود

همسرش ایزانامی⁴ در سرزمین ارواح دربارگشت خود را از پلیدی های سرزمین ارواح طهارت میدهد ولی در همین اثنا از درون دریا خدائی جلوس میکند و این همان خدای معبد سومی یوشی است و قابل ستایش و عبادت.

اما تاریخ پژوهان بر این باورند که مردم سرزمین های جاده ابریشم به قصد سفر به نارا و آسکا ابتداء از راه دریا به خلیج اوساكا وارد می شوند و در مسیر خود در معبد سومی یوشی آثار خود را به جای میگذارند. آن چه که منتسب به خدای دریاهاست اشاره به این افراد بوده است.

در یک اثر با ارزش هنر نقاشی تصویر سی خدا منقوش است که تصویر بیست و سومین نفر خدای دریا ها یا خدای سومی یوشی می باشد. این سی خدای مسئول نگاهداری از کتاب مقدس لوتاس⁵ بشمار آمده اند. هر خدا در یک روز از سی روز یکماه به طور نوبتی این مسئولیت حفاظت را به عهده دارد .

خدایان سی روز یاد آور روزهای ماه در گاهشمار ایرانیان باستان است که هر روزی به نام یک خدا نام گذاری میشده است و حفاظت از آن روز به عهده خدای مربوطه بوده است.

چهار عمارت در امتداد هم قرار دارد که محل اجلاس سه خدا و چهارمین عمارت محل اقامت همسر یکی از خدایان می باشد.

⁴ いざなみ = Izanami

⁵ Lotus Sutra

فانوس های سنگی یا ایشی دورو⁶ در محوطه معبد به وفور دیده میشود. تعداد آن ها را بالغ بر 600 عدد میدانند. درون این آثار سنگی با آتش و یا عنصر دیگری روشنائی برپا میکردند.
معبد سومی یوشی را در لینک زیر به بینید

<http://www.youtube.com/watch?v=fAYmwxL132c>

ویدئو زیر مراسم با شکوه عبور تخت روان⁷ خدای سومی یوشی را از رودخانه یاماتو⁸ معرفی میکند. توجه بیننده را به تندیس طلائی عقاب روی این تخت روان جلب می کند. عقاب پیام آور خدای بزرگ سومی یوشی بوده است. ارتباط این عقاب با عقاب مقدس ایران باستان (سننا) یا همان سیمرغ نماد اهورا مزدا قابل پی گیری است.

<http://www.youtube.com/watch?v=J6-OOjv94Rg&feature=related>

⁶ 石燈籠 = Ishidoro = پژهشگران از باور برخی از پژهشگران شده است که به باور برخی از پژهشگران توسط معمار و سازنده ایرانی معبد آسکا ساخته شده است

⁷ 御神輿 = omikoshi

⁸ 御渡神輿お社大住吉

اِما جی زو

閻魔地蔵

معبد اِما⁹ در نزدیکی معبد بزرگ سومی یوشی واقع بود. در وسط اطاق کوچک و تاریکی یک اطاقچه چوبی وجود داشت که در دیوار روی آن تابلو عکسی نصب گردیده بود. بعلت تاریک بودن تشخیص دقیق تابلو مقدور نبود. ظاهر این تابلو نماد اِما بود. واژه اِما بر گرفته از واژه سانسکریت "یِما"¹⁰ ایزد هندی مترادف با جمشید در ایران باستان است. "یِما" را ژاپنی ها "یاما"¹¹ و خواهر یا همسر او را "یامی"¹² میگویند. میدانیم که جمشید¹³ یا جم به همراه خواهر یا همسرش جما معرفی میشود که نشانه جفت بودن هستی هاست .

اِما خدای تاریکی و جهنم بشمار می آید. او سلطان جهنم است تا مردگان را محاکمه کند و در صورت لزوم به جهنم ساقط نماید.

افرادی که به زیارت این معبد می آیند، حاجت خود را روی شمع مینوسند به دور اطاقک چوبی طواف میکنند و شمع را در جایگاه تعیین شده قرار میدهند. اهالی اعتقاد دارند که این خدا بیماری ها را شفا می بخشد.

این معبد در محل تقاطع هفت خیابان قرار گرفته است. تعداد خیابان ها ابتداء شش راهه بوده است (شش دنیای بودائی) که بعدن یک خیابان به آن افزوده گردیده است. این خیابان ها به نشانه هفت وادی هستی که در آئین هندو و بودیسم مطرح است قلمداد میشوند.

هفت یا هشت وادی (قلمروی شعور) به ترتیب دون بودن عبارتند از: جهنم- اشباح گرسنه- حیوانات- آشورا- انسان- دواها- بودی ساتوا- بودا

9 اِما ظاهر برای پنهان کردن خود در غلاف جی زو که ایزد مهربانی است ظاهر میشود- Emma = 閻魔

10 Yima

11 ヤマ = Yama

12 ヤミ = Yami

13 جمشید نخستین انسان در فرهنگ باستان قبل از ظهور زرتشت بشمار می آید. جمشید نماد انسان توانا و از خود زاینده است. جمشید از آن جایی که نماد خود زائی بود به آموزنده و راهنما محتاج نبود. از این جهت است که وقتی اهورامزدا پیشنهاد پیامبری به او میدهد پیشنهاد او را نمی پذیرد و اهورا مزدا زرتشت را بعنوان پیامبر خود بر میگزیند

فرتور دست راست (متعلق به ویکیپدیای ژاپنی) چهره نمادین اِما بشمار می آید. فرتور دست چپ دو خیابان اطراف معبد را نشان میدهد. تصویر باید هوایی باشد تا هفت خیابان نمایش داده شود. توضیحات بیشتر در سایت زیر قابل دسترسی است

<http://www.osaka-asoblog.jp/XP/fd4321.html>

برکه ماندای

万代池

روایت است که شاهزاده شوتوکوتایشی¹⁴ در دوران باستان برای اولین بار در این مکان نماز (ذکر) ماندالای بودیسم را خواند و بر اثر آن اژدهای درون برکه نابود شد. این برکه را در ابتداء برکه ماندالا نامیده بودند ولی به مرور زمان به برکه ماندای تغییر نام داد. اژدها کشتی در روایات اساطیر ژاپن وجود دارد. نمونه بسیار معروف آن اژدها کشتی استوره سوسانوو است. سوسانوو روی زمین به خانواده ای برمی خورد که تمام فرزندانشان بوسیله یک اژدهای هشت پا و هشت سر نابوده شده اند. آن ها نگران تنها دختر باقیمانده خود هستند که نکند بدست اژدها خورده شود. از سوسانوو میخواهند که اژدها را بکشد تا آن ها هم در مقابل دخترشان را به عروسی او در آورند. سوسانوو این پیشنهاد را می

14 聖徳太子 = Shotoku-taishi- شوتوکوتایشی شاهزاده ای است که در قرن هفتم میلادی برای اولین بار آئین بودیسم را در ژاپن رواج داد

پذیرد و پس از کشتن اژدها با دختر ازدواج میکند. بد نیست بدانید سوسانوو بعد از کشتن اژدها در بدن آن یک شمشیر می یابد و این شمشیر بعدن مقدس میشود و به عنوان یکی از سه نماد خدایان¹⁵ در اختیار امپراتور قرار میگیرد که باید از آن در معبد مورد نظر امپراتور نسل به نسل نگاهداری شود.

معبد آبه سیه می

安倍晴明神社

معبد آبه سیه می دین شینتو معبد کوچکی است که در سال 1007 میلادی بنا شده است. مانند معبد سومی یوشی خدای این معبد به خدای دریاها ملقب بود. این خدا از دریا محافظت میکند و از نگرانی مردم در سفرهای دریائی میکاهد. ضمن عبادت این خدا باعث زایمان طبیعی و نجات از سوانح آتش سوزی میگردد.

برای اطلاعات بیشتر به ویدئوی زیر نگاه کنید.

<http://www.youtube.com/watch?v=Qv8TIYMJhls>

سه نماد عبارتند از آینه، مهره (یا نگین) و شمشیر. این سه نماد از سوی خدایان آسمان در اختیار امپراتور قرار داده شده 15 است. با این سه نماد در امپراتور هم انگیزه وفاداری به خدایان آسمان را بر می انگیزند و هم نشانه پیوستگی امپراتور به آسمان است، از این راه امپراتور را در مقابل ملت مقدس میکنند تا حکمرانی او را تسهیل کنند

تندیس آبه سیه می

安倍晴明公象

این معبد کوچک در نزدیکی معبد آبه سیه می قرار داشت. روایت است که مادر آبه سیه می (تندیس) روباه¹⁶ بوده است. این شاهزاده که به استاد "ین" و "یان"¹⁷ شهرت دارد از توانائی های معجزه آسائی برخوردار بوده است. برای اطلاعات بیشتر به سایت های زیر نگاه کنید.

<http://lotusff.exblog.jp/11752961/>

<http://blog.goo.ne.jp/derica1106/e/78094fa9fc9d3277dea4c61d16d23be7>

روایت روباه بودن مادر او توجیحی برای هوشمندی و توانائی فوق العاده این شاهزاده بحساب می آید. روباه بر خلاف خصلت حلیه گری که ایرانیان به او نسبت میدهند در ژاپن به حیوانی با هوش و زیرک شهرت دارد. در فرهنگ عامیانه ژاپنی ها روایت شده است که مردم در ابتداء با روباه زندگی میکرده اند. روباه هم در معابد شینتوئی و هم در معابد بودائی جلوس میکند و نقش نگهبان و یاری دهنده دارد. در مناطق مختلف ژاپن نوع معابدی وجود دارد که روباه خدای حاضر در آن هاست. این معابد را ایناری¹⁸ میگویند که در آن روباه به عنوان خدای نگهبان مزرعه برنج بحساب می آید. برای اطلاعات بیشتر در باره خصوصیات روباه در ژاپن به منزلگاه زیر نگاه کنید.

http://translate.google.co.jp/translate?hl=ja&langpair=en|ja&u=http://en.wikipedia.org/wiki/Foxes_in_popular_culture

16 キツネ=kitsune

17 陰陽師 = in-yo-shi=Master of Yin and Yang

18 稲荷神社 = Inari-jinja

شو تین سان (یاما)

聖天山

آخرین معبدی که بازدید کردیم این معبد سی تین سان بود که به معنای کوه مقدس است. در جلوی و درون معبد تندیس های نگاهبانان بودائی¹⁹ و در درون معبد دروازه توری ای²⁰ به چشم می خورد. ظاهراً این معبد باید معبد متخلط شینتو-بودائی باشد.

برای اطلاعات بیشتر به ویدئوی زیر نگاه کنید

<http://www.youtube.com/watch?v=uLOaWu7B-CU>

¹⁹ 明王 = Myo-ou

²⁰ 鳥居 = Tori-i